

I. Jmenování a přijetí nového biskupa – Boží lid se modlí

Čekáme na jmenování a ustanovení nových biskupů. Modlitba posiluje důvěru a naději. Nepřeslechněme: Znova a znova se obračejte na Ducha Svátého, aby On byl ten, který vše před námi připravuje. Modleme se, aby Utěšitel a Přímluvce zůstal s celým Božím lidem, přetvářel nás a připomínal Boží věci. Síla přítomnosti Ducha slávy připravuje jeho budoucí dary a trvalé plody, které jsou vnitřním obsahem života a poslání Božího lidu. Velkodušnost z naší strany je doprovázena příslibem bohatství Ducha z Boží strany: živá řeka evangelia, pomazání Duchem k uskutečnění Kristovy plnosti (*Ef 4,23*), oheň proměňující všechno, zářivý oblak jeho slávy, nesmazatelná pečeť vtištěna skrze Ducha Otcem do srdcí pokřtěných, mocná Boží ruka síly vylití jeho uzdravení, holubice pokoje v očištěných srdcích pokřtěných. Zkušenost srdce, rozvažování i paměť Božího lidu jsou stejně důležitá pro život v Duchu jako Písmo a tradice církve. Z nich vyrůstá vnitřní zkušenost, rostoucí vědomí církve o sobě samé a prohlubující se uvědomění toho, čím Boží lid je před Bohem a před lidmi. Biskupové tvoří jejich důležitou

součást. Celá církev je tajemství jednoty společenství věřících putujících do věčnosti, očisťující se i církve vítězné. Přijmeme pozvání a připojme se v tento čas očekávání k modlitbě.¹ Proč? Protože v něm zraje poznání i přijetí Božího úradku: Kdo bude jmenován biskupem. Jak ho přijmeme? Společná modlitba je příznivou příležitostí, v níž uzrává i naše ochota jmenovaného kandidáta v bázni Boží přijmout lidsky i vírou za „našeho“ biskupa. Modlitbu potřebují ti, jímž je úkol výběru svěřen. Ale nejen oni jsou aktivní. I my se hodláme připravit na jeho přijetí. Jak? Rozjímáním o službě biskupů.

Při biskupském svěcení je jim dána Duchem Svátým plnost kněžské služby. Jejich prvořadým úkolem je „hlásat evangelium Božího Syna, Krista Pána, a vzbudit jím ve všech lidech víru, která naslouchá“². Jasně řečeno: Vést ke svobodné poslušnosti víry.³ Kde je biskup, roste svoboda člověka postavit se k pobytu *zde a nyní* nově, totiž v Kristu. Co se děje, když jsme spolu s ním? Jeho vzkříšení otevírá i náš život k horizontu *za náš pozemský život*, k plnosti, ne k nicotě. Dále má podíl na soucitu Kristova srdce s tímto světem. V jeho Srdci je vše zakořeněno: poslání učit, posvěcovat a vést svatý Boží lid. „Kněžství je láskou Ježíšova

¹ Rozlišujeme *kairos* (καιρός = zahrnuje v sobě všechno, co se může stát a má se stát) a *chronos* (χρόνος = logický, chronologicky uspořádaný, měřitelný a přesně definovaný): zraje čas, který udeří.

² PAPEŽ FRANTIŠEK, *Praedicate Evangelium*, 1.

³ Mt 28,19;

srdce.“⁴ Jsou učители víry, přivádí nové učedníky ke Kristu a předávají věřícím ve svátostech působící Boží moc. Slavení bohoslužby směřují k tomu, aby se stala skutečným místem vyjádření a praxe Božího lidu čekajícího na dovršení světa. Služba biskupa nestojí na výsadách jejich úradu a postavení ve společnosti. Konečně značné pravomoci, které mají v místní i univerzální církvi dnes, se stávají východiskem pro obnovenou vážnost, důvěryhodnost a účinnost života a poslání celého Božího lidu. Pověření zpřítomňovat ve světě Boží moc a vládu je v nesmiřitelném protikladu s každou nesolidární snahou po sebeuplatnění, dále touhou po moci nábožensky nebo metafyzicky motivovanou, nebo konečně s nepřiměřeným zdůrazňováním politického, hospodářského nebo ideologického vlivu. Jeho místo je mezi chudými. Je-li pastýř obklopen prostorem vlastní moci, uvězněn ve vlastní slávě, oslepen snahou se zviditelnit a propadne-li pocitu vlastní dokonalosti, nemohou se na něm naplnit slova faráře arského: „Kněz není knězem sám pro sebe, je knězem pro vás.“⁵ Druhým svěřeným úkolem je „*misijní obrácení* církve, totiž úkol obnovit církve podle obrazu Boha, vlastní poslání lásky.“⁶ Smyslem obrácení je „ukázat a zjevit *nové společenství*, které v Božím Synu, jenž se stal člověkem, vstoupilo do

⁴ NODET, B., *Le curé d'Ars. Sa pensée. Son cœur*, Xavier Mappus, Le Puy 1966, s. 98.

⁵ *Tamtéž*, s. 100.

⁶ PAPEŽ FRANTIŠEK, *Praedicate Evangelium*, 1.

světových dějin.“⁷ A člověk se stává tělem Kristovým, které následuje hlavu: do věčnosti. Konečně za třetí nás volání po sdílené odpovědnosti v synodálním procesu⁸ vede k otázce, v čem je základ jeho umění snižovat napětí a budovat to, co může být harmonické jen v síle Ducha:

„Svatá církev je z božského ustanovení uspořádána a řízena s podivuhodnou rozmanitostí. Jako máme v jednom těle mnoho údů, ale tyto údy nemají všechny stejnou činnost, tak i my, i když je nás mnoho, jsme jedním tělem v Kristu, k sobě navzájem jsme však údy‘ (Řím 12,4–5). (...) I když tedy v církvi nejdou všichni toutéž cestou, přece jsou všichni povoláni ke svatosti a dostali Božím ospravedlněním stejnou víru.⁹ (...) Laici mají z Boží laskavosti za bratra Krista, který nepřišel, ač je Pán všech, aby si nechal sloužit, nýbrž aby sloužil.¹⁰ Tak mají též za bratry ty, kdo jsou ustanoveni k posvátné službě a mocí Kristovou svým učáním, posvěcením a vedením pečují o Boží rodinu, aby všichni plnili nové přikázání lásky. O tom praví krásně sv. Augustin: ‚Když mě naplňuje obavou, že jsem pro vás, utěšuje mě, že jsem s vámi. Pro vás jsem totiž biskup,

⁷ PAPEŽ FRANTIŠEK, *Praedicate Evangelium*, 4.

⁸ Syntéza diecézní fáze Synody o synodality Arcidiecéze Olomouc, [online]; dostupné z: https://zpravy.cirkev.cz/v-diecezni-fazi-synodalniho-procesu-volaji-lide-po-transparentnosti-i-spoluzodpovednosti_8651.

⁹ Srv. *2Petr* 1,1.

¹⁰ Srv. *Mt* 20,28.

s vámi jsem křesťan. První vyjadřuje úřad, druhé milost; první připomíná nebezpečí, druhé spásu.¹¹

(LG 32)

Biskup přichází mezi nás, aby spasil svou vlastní duši tím, že se stane nástrojem spásy pro nás. Proto prvním úkolem biskupů je být v čele Božího lidu, uprostřed něho a s ním vyjít vstříc a stále pracovat pro dovršení dějin člověka i celého vesmíru rozlišováním v Duchu Svatém. Biskup svědčí o druhém Kristovu příchodu svým životem a jednotou božského a lidského na způsob Kristův. Nechává zaznít hlas Krista přicházejícího dovršit dílo spásy, ke kterému je každý člověk pozván, aby se na něm podílel. Biskup představuje samotnou svojí existencí silnou intuici času zahrnující rovnováhu mezi tím, co je naší vnitřní povinností **nyní** konat a jakým způsobem (očekávání) a co **nyní** svěřujeme do Boží moci, která jediná může uskutečnit v plnosti účinky Kristova Zmrtvýchvstání (naděje). Naslouchá očekáváním, rozlišuje a přivádí k naději v osobě Krista. Jeho srdce se stává kněžské, prorocké a královské tím, že v sobě spojuje Marii a Petra, naslouchání a jednání. Uskutečňuje dobré dílo, které se má dokonat v den příchodu našeho Pána. Je zosobněním velikonočního zpěvu Božího lidu: „Vstal Kristus z mrtvých, smrtí smrt překonal a jsoucím ve hrobech život daroval.“¹²

¹¹ AUGUSTIN, *Sermones*, 340,1, in PL 38,1483.

¹² Velikonoční tropar byzantsko-slovanské liturgie.

1. *Meditace*

Ježíš sám, jediný a pravý Velekněz, se modlí za každého nového biskupa

Uvedení do meditace

„Je dobré připomínat si to v této době, kdy se zdá, že se Velký žalobník utrhł a zasedl si na biskupy. Jistě, všichni jsme hříšníci, my biskupové. Usiluje o odhalení hříchů, aby byly na očích a pohoršovaly lid. Velký žalobník, který – jak sám o sobě říká Bohu v první kapitole knihy Job – ‚prochází zemí křížem krážem, aby obviňoval‘. Silou biskupa proti Velkému žalobníku je modlitba, Ježíšova modlitba za něho i jeho vlastní, dále pokora, v níž se cítí vyvolený, a setrvávání v blízkosti Božího lidu – nevyhledává tedy aristokratický styl života, který mu odnímá toto *pomazání*. Modleme se dnes za naše biskupy.“

Papež František, *Kázání z Domu sv. Marty*, 11. 9. 2018

Čtení z Písma

Celou noc strávil v modlitbě. Vyvolil dvanáct učedníků a nazval je apoštoly.

„Ježíš vyšel na horu, aby se modlil; a celou noc strávil v modlitbě s Bohem. Když se rozednilo, zavolal

k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které nazval apoštoly: Šimona, kterého pojmenoval Petr, jeho bratra Ondřeje, dále Jakuba, Jana, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Šimona, kterému říkali Horlivec, Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, který se stal zrádcem. (Ježíš) sestoupil (s hory) a zastavil se na rovině. A s ním velký zástup jeho učedníků a velké množství lidu z celého Judska, z Jeruzaléma i z tyrského a sidónského pobřeží. Přišli, aby ho uslyšeli a byli uzdraveni ze svých nemocí. Uzdravováni byli také ti, které trápili nečistí duchové. Každý z toho množství (lidí) se ho snažil dotknout, protože z něho vycházela síla a uzdravovala všechny.“

(Lk 6,12–19)

„Zpívejte Hospodinu píseň novou,
zpívejte Hospodinu, všechny země!
Zpívejte Hospodinu, velebte jeho jméno,
rozhlášte den po dni jeho spásu!“

(Žl 96,1–2)

Podněty k zamyšlení

Jednoduchost, ba průzračnost, s jakou nám Lukáš vypráví o volbě apoštolů, „prvních biskupů“, se nemůže nedotknout srdce. Zde se učíme hledat nejlepší způsob, jak se aktivně zapojit do Ježíšova způsobu hledání nejvhodnějších kandidátů na nové biskupy. Čemu Boží lid, řekněme otevřeně „mě samého“, Ježíš učí? Při volbě biskupa je ve středu pozornosti způsob,

jímž chce nebeský Otec uskutečnit svůj záměr spasit celý svět. Biskup nepřichází proto, že jmenoval sám sebe, přichází ochotně, aby nabídl to, co mu Otec svěřil, pro dobro této církve ke spáse své vlastní duše i spáse všech, které svěřil Dobrému Pastýři, Kristu. Je svázán nejen s Kristem Veleknězem (*alter Christus*), nýbrž apoštolskou poslušností i se sborem biskupů (*alter apostolus*). Nikdy nebudeme moci plně zde na zemi proniknout toto osobní tajemství Ježíšova Srdce s každým biskupem. Ježíš se modlí a modlí se za biskupy. Je to velká útěcha, kterou má biskup ve zlých časech. Může bez přestání říkat: „Ježíš se za mě modlí. V tuto chvíli se za mě modlí Ježíš.“ Vždyť to Petrovi výslovně potvrdil: „Já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla. A ty potom, až se obrátíš, utvrzuj své bratry“ (*Lk 22,32*). Ježíš se modlí za všechny biskupy. V této chvíli se Ježíš před Otcem modlí. Biskup nachází útěchu a sílu v tomto vědomí, že se za něj Ježíš modlí. A to ho přivádí k jeho osobní modlitbě za věrnost Pánu. Z tohoto důvodu je biskup mužem modlitby. Podle Petra je hlavním úkolem biskupa, *druhého apoštola*, „věnovat se modlitbě a službě slova“ (*Sk 6,5*). Neříká, že jeho hlavním úkolem je organizace pastoračních plánů a akcí. Je to prostor mezi tím, co se odehrává v modlitbě, a hlásáním slova. Tento vnitřní prostor života a poslání biskupa je rozměr od věčnosti do věčnosti trvající Ježíšovy modlitby, která vytváří jeho pravý svět, svět významů a rozhodujících událostí spásy. V biskupově srdci se tento rozměr

rozšiřuje stálou modlitbou za Boží lid i za sebe. Společně čekají na dovršení světa Kristovým přicházením.

Přímluvy

Máme rozmanité duchovní dary podle milosti, která nám byla dána. Plni důvěry jako děti Boží nepřestáváme úpěnlivě volat:

- Bože Otče, zjevuješ skrze jednotlivé místní církve putující tímto světem svou jedinou, svatou, katolickou a apoštolskou církev: dej, ať i naše diecéze roste ve věrnosti evangeliu a lásce k chudým.

Prosíme tě, vyslyš nás!

- Bože Otče, posíláš ve svrchované lásce ty, kteří skrze vkládání rukou a dar Ducha Svatého pokračují v díle apoštolů: shlédni nyní i na naši diecézi a daruj nám pastýře, který bude ustanoven v našich záležitostech u Boha.

Prosíme tě, vyslyš nás!

- Bože Otče, odměňuješ pracovníky evangelia svou láskou: dej v plné míře dary a plody Ducha Svatého tomu, kdo bude vybrán pro biskupskou službu v naší diecézi, a naplň svou milostí ty, kteří se jakýmkoliv způsobem spolupodílí na jeho jmenování.

Prosíme tě, vyslyš nás!

Závěrečná modlitba

Nebeský Otče, od tebe máme všechno dobré a v tvých rukou je celý náš život. Shlédni milostivě na nás v době, kdy se tvůj lid modlí za nového biskupa. Prosíme tě jako společenství věřících této diecéze: ať je věrná ve svém povolání být Božím lidem shromážděným v jednotě Duchem Svatým, ať se stává znamením posvěcení a společenství v Kristu a může nadále všechny přivádět k plnosti lásky. Prosíme tě za jmenování nového biskupa, i za to, abychom jej všichni přijali vděčně a s radostí jako Kristova služebníka a správce Božích tajemství, kterému je svěřeno svědectví o pravdě evangelia a služby v Duchu a spravedlnosti. Prosíme tě skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.

Desátek eschatologického růžence

3 zdrávasy:

- 1. ke cti Ježíšova Srdce probodeného*
- 2. ke cti Otcova Srdce roztrženého*
- 3. ke cti Srdce Ducha Svatého rozdrceného*

Otče náš

- 1. desátek: ke cti Ježíšova Srdce, které trpí z lásky*

Obsah

I. Jmenování a přijetí nového biskupa – Boží lid se modlí	5
1. <i>Meditace</i> Ježíš sám, jediný a pravý Velekněz, se modlí za každého nového biskupa	10
2. <i>Meditace</i> Sám Ježíš povolává od věčnosti a přivádí k biskupské službě	15
3. <i>Meditace</i> Kristus v osobě biskupa sestupuje dolů, aby byl nablízku lidu	20
4. <i>Meditace</i> Ježíš posílá každého biskupa střežit a naplňovat svobodu Božích dětí	25
5. <i>Meditace</i> Biskup podle Ježíšova srdce je ohniskem duchovní tvořivosti	31
6. <i>Meditace</i> Biskup podle Ježíšova Srdce otevírá cesty dialogu člověka s Bohem a lidí navzájem	35
7. <i>Meditace</i> Biskup, strážce tajemství eucharistie	40

8. <i>Meditace</i>	
Biskup, strážce druhého Kristova příchodu	45
II. Služba biskupů Božímu lidu – proč se modlit za biskupy?	53
1. Co se můžeme dozvědět o výběru, jmenování a ustanovení nového biskupa během dvanácti minut četby?	53
1.1 <i>Dějinný vývoj výběru a jmenování biskupa v hutné zkratce</i>	55
1.2 <i>Výběr diecézního biskupa</i>	58
1.3 <i>Kdy potřebujeme nového biskupa</i>	59
1.4 <i>Fáze zkoumání</i>	61
1.5 <i>Výběr sídelního biskupa (arcibiskupa)</i>	62
1.6 <i>Výběr pomocného biskupa</i>	62
1.7 <i>Úloha Kongregace pro biskupy</i>	63
1.8 <i>Jmenování biskupem</i>	64
1.9 <i>Co musí nově jmenovaný biskup rozvážit a rozhodnout nejdříve?</i>	65
2. Jaké požadavky jsou dnes kladeny na službu biskupa v církvi?	68
2.1 <i>Proč se mění a má měnit obraz biskupa?</i>	72
2.2 <i>Biskup pro svět současný, budoucí nebo dovršený? Krátká historická sonda</i>	74
2.3 <i>Co je dnes nutno brát v potaz v procesu jmenování biskupa?</i>	89
2.4 <i>Jaké je riziko církve zahleděné jen do sebe, jinými slovy ekleziocentrismu?</i>	96
2.5 <i>Před jaké poslání je postaven biskup svým povoláním ke svatosti a službě?</i>	100
2.6 <i>Přítomnost biskupa na veřejnosti a narušená komunikace?</i>	106

2.7	<i>Na cestě k nové kultuře přítomnosti církve ve světě?</i>	115
2.8	<i>Biskup, dynamické pojetí mezi místními církvemi a Římem?</i>	132
2.9	<i>Věcnost a občanská odvaha jako součást duchovního života biskupa?</i>	151
2.10	<i>Pokora – základní podmínka vnitřní svobody služby biskupa</i>	160
3.	Před a za oponou jmenování biskupa.	
	Tajemství Boží v rukách člověka?	168
3.1	<i>Co ze starodávného je výživné i pro dnešek?</i>	170
3.2	<i>Jak uvažovat o změnách jmenování biskupů?</i>	186
3.3	<i>Lidský rozměr výběru biskupa</i>	201
3.4	<i>Potřebujeme novou proceduru výběru a jmenování biskupa?</i>	207
	III. Místo závěru: Jít k jádru věci	212
1.	<i>Radostnost nového života</i>	212
2.	Biskup v čele a uprostřed synodální cesty místní církve	223
2.1	<i>Čemu jsme se naučili v době pandemie?</i>	223
2.2	<i>Proměna církve v církev synodální</i>	226
2.3	<i>Čerpejme z již dosažených závěrů synodálního procesu</i>	228
2.4	<i>Povolávat ženy ke službě v církvi</i>	230
2.5	<i>Biskup, na kterého čekáme</i>	232